

є належними документами і пред'явлення оригіналів не є обов'язковим. На таку ухвалу адвокатом подано касаційну скаргу, яку умотивовано тим, що жоден із чинних законодавчих актів України на які посилається суд апеляційної інстанції не містить формулювання щодо надання суду саме оригіналів документів, що посвідчують повноваження представника сторони у суді. Водночас, відзначено, що законом не забороняється надання належним чином засвідчених копій таких документів. Касаційний адміністративний суд з такими доводами погодився.

Натомість в ухвалі від 27.11.2018 у справі № 826/5357/17 [9] Верховний Суд дійшов протилежного висновку: адвокат як представник для підтвердження своїх повноважень повинен надати ордер, тобто оригінальний документ встановленої законодавством форми та змісту. Копії ордеру, зокрема, завірені адвокатом не замінюють обов'язку надавати ордер як основний вид документа.

Таким чином, можна зробити висновок, що перед тим, як подавати документи, що підтверджують повноваження представника в адміністративному судочинстві, слід ретельно ознайомитися із судовою практикою з цього питання на день подання таких документів.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254k/96-vr> (дата звернення: 21.10.2019).
2. Кодекс адміністративного судочинства : закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 21.10.2019).
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : закон України від 05.07.2012 № 5076-V // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 21.10.2019).
4. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 21.10.2019).
5. Ухвали Верховного Суду у справах 910/582/17, 910/8549/17, 910/10948/17 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua> (дата звернення: 21.10.2019).
6. Підтвердження повноважень адвоката в судовому процесі: практичні аспекти // Дзеркало суддів. URL: <http://suddya.com.ua/news/pidtvrdzenna-povnovazen-advokata-v-sudovomu-procesi-praktichni-aspekti> (дата звернення: 21.10.2019).
7. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції: рішення Ради адвокатів України від 12.04.2019 № 41 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19> (дата звернення: 21.10.2019).
8. Постанова Верховного Суду України № 308/8995/17 від 17.12.2018 // Протокол : юрид. інтернет-ресурс. URL: https://protocol.ua/ua/vs_kas_povnovagennya (дата звернення: 21.10.2019).
9. Ухвала від 27.11.2018 р. у справі № 826/5357/17 // Взгляд юриста : юрид. блог компанії Jurimex. URL: <http://jblog.com.ua/2019/01/uchast-advokata-v-sudovomu-protsezi-dopustiti-ne-mozhna-vidmoviti> (дата звернення: 21.10.2019).

Одержано 21.10.2019

УДК 347.131

Світлана Вадимівна ЯСЕЧКО,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-4058-9959>

ЩОДО МОЖЛИВОСТІ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ

Класичним об'єктом цивільного права є речі. Це предмети матеріального зовнішнього світу, створені працею людини або що знаходяться в своєму природному стані. Цивільне право, яке виникло за часів Стародавнього Риму, постійно розвивається як галузь права, що регулює еквівалентний обмін саме предметів матеріального світу. З природою нематеріальних (ідеальних) об'єктів пов'язаний ряд особливостей, які впливають на їх правовий режим. Так, нематеріальні об'єкти не споживаються (не зникають) у результаті використання, не амортизуються. Вони не старіють фізично, можливе лише їх моральне старіння. Передумовою використання ідеального об'єкта є не володіння ним, а знання про нього. При цьому немає необхідності мати у себе який-небудь з матеріальних носіїв, в якому виражений (описаний) цей об'єкт. Нематеріальні об'єкти можуть бути пов'язані з матеріальними носіями або виражені (інкорпоровані) в матеріальних об'єктах, але вони настільки ж вільно можуть бути від них відокремлені і зафіксовані в інших матеріальних формах. Окрім цього, виникає ситуація, коли забрати назад один раз розголошені відомості практично неможливо.

В Україні єдиного підходу щодо розуміння юридичної природи інформації (конфіденційної інформації) не вироблено. Певною мірою це пояснюється тим, що інформація не є класичним об'єктом цивільного права. У зв'язку з цим слід зазначити, що інформація в українській доктрині права, особливо цивільного права, досліджується на сьогодні умовно в трьох іпостасях. Так, у ЦК України інформація визначається як окремий об'єкт цивільних прав (ст. 200 ЦК України); у Книзі II ЦК України розглядається як об'єкт особистих немайнових прав фізичної особи; у Книзі IV – як

об'єкт, який характеризується ще й додатковим творчим елементом; крім того, вся сфера договірних відносин фактично пронизана інформаційною складовою, включаючи і найбільш досліджений у вітчизняній науці договір про надання різного роду інформаційних послуг – у правовідносинах за участю ЗМІ, архівній, бібліотечній, довідковій діяльності, рекламі тощо [1, с. 6].

Таким чином ми можемо побачити, що інформація це дійсно складний об'єкт. Так, деякі вчені та практики ставлять під сумнів категоричність теорії договірного регулювання виключно майнових відносин. Звичайним явищем у договірній практиці стало включення до традиційних договорів (купівлі-продажу, підряду та інші) умов про конфіденційність або таємність визначеної інформації, яка передається, виникає або створюється відповідно до таких договорів. Тобто інформація комерціалізується. Поняття комерціалізації доволі поширене в українській мові. Воно вживається, коли йдеться про торгівлю, купівлю чи продаж. Слово «комерціалізація» походить від терміна комерція». Новий тлумачний словник української мови трактує поняття «комерція» як «торгівля й пов'язані з нею справи» [2, с. 301]. Економічний тлумачний словник, своєю чергою, подає два визначення: «(1) торгівля»; «(2) у широкому значенні – діяльність, спрямована на одержання прибутку (зиску)» [3, с. 306]. Отже, комерція – це торгівля, орієнтована на отримання прибутку. Безпосередньо поняття комерціалізації більше стосується конкретного продукту чи товару, який необхідно продати, тобто вчинити всі необхідні дії для того, щоб його придбали. Комерціалізація призначена для отримання прибутку або іншої економічної вигоди.

Так, Л. В. Федюк не виключає взаємозв'язку особисто немайнових прав із договірними зобов'язаннями. Вона зазначає, що особи можуть укладати між собою договори, які не регламентовані законом, якщо вони не суперечать йому, тому можлива ситуація, коли договір буде пов'язаний з особисто немайновими правами.

Інформація, передана від одного суб'єкта до іншого, одночасно належить двом учасникам інформаційних відносин. Це основна відмінність інформації від речі [4, с. 17]. В. О. Калятин, акцентуючи увагу на понятті «інформація», зазначає, що інформація як об'єкт людських дій має певні особливості. Вона здатна до багаторазового використання, можна відзначити її практичну незнищуваність, при передачі вона зберігається у передаючого суб'єкта тощо [5, с. 394]. Так, наприклад, у результаті укладення договору про передачу комерційної таємниці попередній володілець повинен, так би мовити, забути інформацію, яку передав за договором. Йдеться фактично про укладання договору, який передбачає відмову володілця від інформації.

Складність, виникає при виборі договірної моделі, адекватної природі таких даних і суті виникаючих відносин, покладаю особливе навантаження на принцип свободи договору в частині можливості укладення непойменовані договору, в тому числі щодо формально не названих об'єктів цивільних прав. Щоб визначитися які види інформації можуть представляти комерційний інтерес для їх використання за допомогою сучасних інформаційних технологій, необхідно їх позначити.

Дані, які обробляються з використанням технологій, можна класифікувати за різними підставами.

1) За джерела формування даних:

– комерційні дані, що обробляються в спеціалізованих системах організацій (дані про співробітників, дані реалізованої продукції, бухгалтерські дані);

– дані, створені користувачами мережі Інтернет (інформація, доступна в соціальних мережах, на форумах, тематичних вебсайтах);

– дані, що створюються технічними пристроями (лог-файли, дані геолокаційні пристроїв, показники датчиків і сенсорів і т. д.).

2) За характером придбання:

– самостійний цілеспрямований моніторинг (наприклад, камери спостереження в магазині, показання сенсорів пристроїв і т. д.)

– отримання даних у зв'язку із здійсненням основного виду діяльності (наприклад надання послуг);

– придбання даних у третіх осіб за плату.

Категоричність думок, що інформація, як особисте немайнове благо, не може бути предметом правочину, втрачає свою сутність, а з кожним роком інформація бсе більше і більше комерціалізується.

Список бібліографічних посилань

1. Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2006. 34 с.
2. Новий тлумачний словник української мови : в 4 т. / уклад.: В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт, 2000. Т. 2. 912 с.
3. Алексеєнко Л. М., Олексієнко В. М. Економічний тлумачний словник: власність, приватизація, ринок цінних паперів (українсько-англійсько-російський) Тернопіль : Астон, 2003. 672 с.
4. Ясечко С. В. Цивільно-правова відповідальність за порушення права на інформацію : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2011. 224 с.
5. Калятин В. О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права) : учеб. для вузов. М., 2000. 480 с.

Одержано 06.11.2019